

חלק ב' (20%): פירוש קטע מקור, שלב א'. בחרו אחד משני הקטעים, 1 או 2.
קראו בעיון את קטע המקור שבחרתם. על פירושכם לכלול את הנושאים הבאים:

- הגדרת המקור ואיפיונו מבחינת מהימנותו.
- ציון הקשר הדברים (הקשר כרונולוגי, או אידיאולוגי, וכו'), כפי שייראה לכם מתאים)
- ציון מושגי המפתח בקטע (בהסברכם יש לקחת בחשבון את הקשרם בקטע)

2. [אריסטו], מדינת האתונאים, מא: סיכום החלק ההיסטורי של החיבור

מא הדבר הזה אירע בזמן מאוחר יותר; אבל באותו זמן
נעשה העם אדוני המדינה וכוונן את המשטר הנוכחי, ופי-

תודורוס או ארכון. [...]

היתה

זו הפיכת המשטר האחת-עשרה במספר. בראשונה היתה
ההגירה הקדומה של איון ואלה שהתנחלו עמו יחד; אז
התחלקו האתונאים לראשונה לארבעה שבטים והעמידו
בראשם מלכי שבטים¹⁰⁰. [...] אחריה היתה המהפכה
שבימי דראקון, ואז אף הועתקו החוקים אל הכתב לראשונה.
המהפכה השלישית היתה אחרי מלחמת האזרחים שבימי
סולון, ובה נוצרה ראשיתה של הדמוקרטיה. המשטר הרביעי
הוא הטיראניה של פיסיסטראטוס; החמישי הוא משטרו של
קליסטנס, שנכונן לאחר הפלת הטיראניה, ומשטר זה היה
דמוקרטי יותר מזה של סולון. בשישית נשתנה המשטר אחרי
מלחמות הפרסים, כאשר מועצת האריאופאגוס התייצבה בראש
השלטון. אחרי-כך בא תור המהפכה השביעית, שיוזם אותה
אריסטידס, ואפיאלטס הגשימה, על-ידי שביטלו את סמכות-
היתר של מועצת האריאופאגוס; באותם הימים חטאה העיר
רבות, בעטים של הדמאגוגים והשלטון הימי. במהפכה
השמינית נתכונן שלטון ארבע המאות, ובוזו שלאחריה,
התשיעית, שוב קמה דמוקרטיה. המשטר העשירי הוא הטי-

ראניה של השלושים ושל העשרה, והאחד-עשר נתכונן
עם שובם של הדמוקרטים מפילה ומפיראוס; ממנו הגענו
אל המשטר הקיים בימינו אנו, המוסיף בהתמדה עוד ועוד
סמכויות להמון-העם. כי אכן עשה העם עצמו אדון על הכל,
וכל העניינים נקבעים על-ידי החלטות אסיפת-העם ופסקי-
הדין של בתי-המשפט, שבהם העם הוא השליט. אפילו
משפטים שהיו מסורים בידי הבלוה עברו לידי העם,
ובענין זה נראה כי נהגו כשורה; כי המעטים נוחים יותר
להיפתות אחרי השחיתות מאשר הרבים, בין על-ידי שוחד
3 ובין על-ידי מענקים עבור חסדים.

חלק ג': פירוש קטע מקור, שלב ב' (20%): נסחו רשימה של סוגיות היסטוריות הנגזרות מהקטע שבחרתם.

חלק ד' (40%): ענו על אחת משתי השאלות הבאות (3 או 4) (כשניים-שלושה עמודים):
בתשובתכם, הקפידו על הכללים הפורמאליים של עריכת הדיון כפי שתורגלו במשך הסמסטר (דברי מבוא, דיון
ערוך על פי חלקים ופסקאות פנימיות, ודברי סיכום).

3. מהם מקומם ותפקידם של האריסטוקרטים באחונה במאה השישית ובמאה החמישית לפנה"ס?

4. תפקידה של המלחמה בחברה היוונית בתקופה הארכאית והקלאסית

בהצלחה!